

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1916.

Andra kammaren.

Nr 24.

Lördagen den 19 februari.

Kl. 3 e. m.

§ 1.

Föredrogs var efter annan Kungl. Maj:ts på kammarens bord vilande propositioner; och hänvisades därvid:

till lagutskottet propositionerna:

nr 51, med förslag till ny förordning om automobiltrafik; och nr 8, med förslag till lag angående ansvarighet för skada i följd av automobiltrafik samt till lag om ändrad lydelse av 11 kap. 15 § strafflagen; samt

till statsutskottet propositionen, nr 50, angående överlåtelse av mark från kronoegendomen Stora kungsladugården nr 1 i S:t Nikolai socken av Södermanlands län till Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsaktiebolag för utvidgning av bolagets järnvägsstation i Nyköping.

§ 2.

Vidare föredrogs var för sig och remitterades till lagutskottet de på kammarens bord liggande motionerna, nämligen:

nr 230, av herr *Janson* i Bråten; och nr 231, av herr *Rydén* i Malmö.

§ 3.

Konstitutionsutskottets härfpå föredragna utlåtande, nr 2, bordlades åter.

§ 4.

Härefter föredrogs bevillningsutskottets betänkande, nr 3, i anledning av väckt motion om ändring i bevillningsförordningen rörande avdrag för inkomst av kapital eller arbete.

Kammaren biföll vad utskottet i detta betänkande hemställt.

Andra kammarens protokoll 1916. Nr 24.

§ 5.

*Ang. en särskild penning-
skatt å ogifta
personer m. fl.*

Till avgörande förelåg nu bevillningsutskottets betänkande, nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående en särskild penningsskatt å ogifta personer m. fl.

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 84, hade herr *Johansson* i Brånalt föreslagit, att riksdagen måtte besluta i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att utredning måtte verkställas, antingen genom den arbetande kommunal-skatteskommittén eller annorledes, om särskild penningsskatt å ogifta män och kvinnor i viss ålder ävensom å gifta makar med inga eller högst 2 barn att försörja, och därefter för riksdagen framläggas det förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Utskottet hemställde, att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Sedan utskottets hemställan blivit uppläst, begärdes ordet av

Herr *Johansson* i Brånalt, som yttrade: Herr talman, mina herrar! Det var med förvåning jag läste utskottets kortfattade avstyrkande. Utskottet har visserligen citerat en del uttalanden, som det kom fram med förra året, citerat dem, men icke åberopat dem som skäl för sitt avslagsyrkande i år. Men jag tror mig äga rätt att påstå, att samma motivering som utskottet nu citerat och återupptagit från förra året är avsedd att gälla som motiv för dess avstyrkande även nu. Det förundrar mig emellertid, att utskottet icke tagit mera hänsyn vare sig till vad jag anförde under förra årets debatt i denna fråga eller de nya motiv som jag i år åberopat och den omformulering som utskottet självt erkänner, att jag i år givit mitt förslag.

Jag kan således påstå, att jag finner mig ha fog för den mening, att utskottet tyckes ha velat avrätta motionen utan dom och rannsaking. I föl, då utskottet avstyrkte min motion i sammanhang med ett par andra motioner i ungefärligen samma syfte, blev utskottets hemställan härutinnan stämplad som »en fattigbegravning i klump». Med full rätt anser jag mig nu kunna påstå, att utskottets behandling av den tanke, som jag framkastat i min motivering i år, kan betecknas som en avrättning utan dom och rannsaking.

Jag tillåter mig nu anhålla, att någon av de närvarande utskottsledamöterna ville så att säga litet närmare motivera det avslagsyrkande, som här blivit framställt. Det skulle vara synnerligen intressant att få närmare kännedom härom. Men jag undanber mig icke blott för min skull utan för kammarens eget anseendes skull att denna fråga blir, i likhet med vad som var fallet under debatten i fjol, så att säga neddragen på löjets och hånets plan. Jag anser frågan vara av så genomgripande och

stor betydelse, att jag icke anser den förtjänt av att dragas ned på denna låga nivå, som en del av kammarens ledamöter tyckes ha lagt an på. Efter det svaromål, som jag är övertygad om kommer att avgivas, och varuti, enligt vad jag antager, närmare förklaring kommer att lämnas angående orsakerna till utskottets avslagsyrkande, förbehåller jag mig rätt att närmare få ingå på en kritik såväl av detta yrkande som också rörande utskottets underlåtenhet att fästa avseende vid den reservation, som föregående år avgivits ifråga om en omläggning av utskottets motive-ring.

Ang. en särskild penning-skatt å ogifta personer m. fl.

(Forts.)

Vidare anförde

Herr Jönsson i Revinge: Herr talman! Då den föregående talaren icke framställt något yrkande, så kan jag, med hänsyn till det beslut i ämnet, som fattades förra året, icke anse det nödvändigt att närmare ingå på de skäl, som motiverat utskottets avslagsyrkande. Samma skäl, som kammaren godkände förra året, gälla fortfarande detta år. Motionären har icke på minsta sätt sökt motbevisa dem, och jag vill därför inskränka mig till att yrka bifall till utskottets förslag.

Herr Johansson i Brånalt: Herr talman! Det var ju ett enligt min mening icke mycket upplysande svar, som den ärade talaren lämnade på min förfrågan. Då det ser ut, som om icke någon av utskottets övriga ledamöter skulle vilja lämna ett klara- och tydligare besked, än den siste ärade talaren funnit för gott att göra, så vill jag något närmare söka belysa den, enligt mitt förmenande, långt ifrån berättigade kritik, som ligger bakom utskottets avstyrkan.

Utskottet har endast citerat vad utskottet förra året anfört angående min motion. Utskottet yttrade då: »Rättvist är, att en ensam person, som icke betungas av försörjningsskyldighet för andra och således själfvallet besitter större skatteförmåga, lämnar relativt större direkt bidrag till det allmänna.» Här erkännes således av utskottet, att grundtanken i min motion är rättvis. Vidare säger utskottet: »Enligt utskottets uppfattning är det emellertid osäkert, i vad mån motionärens förslag komme att verka i sådan riktning.» Utskottet ställer sig sålunda här tvivlande, och detta tvivel får sin närmare belysning i följande punkter, där det heter: »Den naturliga försörjningsplikten, den må föreligga för den ogifte eller gifte, är efter utskottets åsikt den enda rationella grunden för ifrågavarande skattelättnader, men det är långt ifrån alltid så, att vederbörandes civilstånd berättigar till slutsatser i detta avseende. Erinras må, att änkelingar och änkor ofta nog hava större svårigheter än de gifta att draga försorg om en talrik barnskara, ävensom att i många fall försörjningsplikt mot föräldrar och andra anhöriga kan hindra en person att ingå äktenskap. Någon motsvarighet till

Ang. en sär-
skild penning-
skatt å ogifta
personer m. fl.
(Forts.)

den föreslagna särskilda skatten å ogifta personer m. fl. lärar, efter vad utskottet kunnat inhämta, ej heller finnas i andra europeiska länder. Till den del, denna skatt skulle drabba barnlösa makar och makar med blott ett eller två barn, är den ock olämplig.»

Jag skall nu litet närmare skärskåda dessa skäl, som utskottet visserligen icke i år direkt åberopat, men som, då de blivit intagna i utskottets betänkande, enligt min övertygelse äro avsedda att vinna beaktande även i år. Jag vill först påpeka, att jag under förra årets debatt uttalade den meningen, att den skatt, som jag här åsyftar, icke skulle drabba änklingar och änkor, som fyllt de krav, varom motionen ordar, d. v. s. som hade det antal barn, som ansågs böra medföra skattefrihet. Detta har nu emellertid utskottet icke alls låtsat om eller på minsta sätt beaktat. Jag anser mig följaktligen ha rätt att påstå, att bevillningsutskottet icke vidtagit den grundliga rannsaking, som bort föregå domen och avrättningen.

Då utskottet påstår, att enligt vad det »kunnat inhämta», någon motsvarighet till den här föreslagna skatten ej kan påträffas i andra europeiska länder, så vill jag ge uttryck åt min undran, om utskottet försökt att vidta åtgärder för att verkligen »inhämta», hur det förhåller sig i detta avseende i andra länder. Jag tror ej, att bevillningsutskottets ledamöter, om de vidtagit dylika åtgärder, skulle haft så synnerligen svårt att leta upp motsvarande exempel i andra länder. Men meningen tycks från utskottsledamöternas sida ha varit att så att säga helt enkelt slå ihjäl denna motion. Utskottet tycks enligt mitt förmenande alltför mycket ta i beaktande de hänsyn, som ungarlar, gamla ungarlar, synas vilja göra gällande. Detta anser jag icke vara värdigt en svensk lagstiftare, vilken det fastmer tillkommer att taga saker och fakta i beaktande och lägga dem till grund för såväl det ena som andra förslaget.

Jag nämnde att utskottet icke tyckes ha velat göra den utredning och undersökning, som verkligen bort ha verkställts innan utskottet haft rätt att åberopa sitt uttalande från förra året. Ty redan i fjol framhöll jag, att såväl i en stat i Luxemburg i Tyskland som i tvenne av Nordamerikas förenta stater skatt blivit införd på ungarlar, ogifta och änklingar m. fl. Nu framgår det av ett meddelande i Berliner Tageblatt, att i Belgien beslut fattats om skatt på ogifta ungarlar, änklingar och frånskilda män, och denna skatt är just progressiv i den riktning, som jag tagit mig friheten påpeka, att jag ansåg rättvisan kräva. I Belgien skall således varje man, som är skattepliktig och bott tre månader därstädes, betala en personlig skatt, som utgår med 5 francs i åldern 20—30 år, 10 francs mellan 30 och 35 år, 15 francs mellan 35 och 40 år, 20 francs mellan 40 och 45 år, och 25 francs för över 50-åringar. Oberoende härav få de sedan i förhållande till hyran betala en viss avgift, som varierar mellan 5 och 135 francs om året.

Jag anser således, mina herrar, att utskottet även i denna punkt icke haft fog för sitt påstående, att exempel från andra länder på en sådan här skatt skulle saknas. Nej, utskottet har, som jag sagt, utan vidare velat avrätta den tanke, som jag tagit mig friheten framlägga i min motion, och avrätta den utan dom och rannsaking — nåja, domen skall komma genom kammarens beslut. Det hade emellertid varit bevillningsutskottets skyldighet att vederbörligen ägna frågan den ingående granskning, som det nu helt och hållet har förbigått.

Ang. en särskild penning-skatt å ogifta personer m. fl.

(Forts.)

Jag anser, att denna tanke varit förtjänt att röna ett bättre öde, och min övertygelse är, att den även kommer att få det, då det ju är påtagligt, att skatten bör utkrävas i förhållande till vars och ens förmåga. Jag undrar om icke t. o. m. min antagonist från i fjol, herr Jönsson i Revinge, såsom gammal ungdär vill personligen erkänna sanningen härav. Om han jämför sin utgifts- och skatteförmåga, som han har som barnlös — jag förutsätter det, då han ju är ogift — så skall han nog finna, att han som icke har några barn, åtminstone i äktenskap, har bättre skatteförmåga än t. ex. en hans granne eller en lantbrukare i lika ekonomiska omständigheter, som har några stycken barn, t. ex. ett halvt dussin. Jag undrar, vilken av dessa, som bäst fyllt sin uppgift mot fäderneslandet, om det är herr Jönsson i Revinge eller mannen med 6 barn? Jag tror vi alla måste erkänna, att den senare gjort det, på samma gång han underkastat sig gällande lag och ordning i det samhälle, i vilket han lever. Herr Jönsson i Revinge har enligt mitt förmenande betydligt bättre skatteförmåga än den andre, och till och med utskottet erkänner det vara rätt och billigt att skatten utgår efter förmågan att bära den.

Jag tror säkert, att både herrarna i utskottet och ledamöterna i kammaren måste, om de närmare sätta sig in i den grundtanke som varit bestämmande för mig, då jag skrev min motion, erkänna, att denna tanke är fullständigt berättigad. Här har nu visserligen under enskilda samtal framkastats den meningen, att den tillsatta skattekommittén skulle komma fram med något förslag i den riktning, varpå jag syftat i min motion. Jag tror emellertid, att det är ganska osäkert att hänge sig åt några förhoppningar härvidlag. I varje fall skulle det icke ha skadat, om utskottet haft en liten smula god vilja — jag begär icke att viljan skulle varit särskilt stor, då det gäller detta förslag — men att utskottet visat *litet* god vilja vid behandlingen av min motion. Härigenom hade utskottet givit skattekommittén en vink om att taga mitt förslag ad notam, så att det blivit vederbörligen beaktat och prövat, såväl av kommittén som också sedermera av riksdagen.

Jag skall nu icke vidare uppehålla mig vid den föreliggande frågan, oaktat det vore inbjudande nog, utan jag skall taga mig friheten att yrka bifall till min motion, vars kläm lyder: »att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t

Ang. en särskild penningsskatt å ogifta personer m. fl.
(Forts.)

anhålla om, att utredning verkställes, antingen genom den arbetande kommunalskattekommittén, eller annorledes, om särskild penningsskatt å ogifta män och kvinnor i viss ålder, ävensom å gifta makar med inga eller högst 2 barn att försörja, och därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kan förleddas.

Herr Jönsson i Revinge: Jag hade hoppats, att motionären skulle avstått från att riva upp debatt i denna fråga, men då han nu yrkat bifall till motionen, nödgas jag med några ord försvara utskottets ståndpunkt.

Det kan ju icke vara tal om annat än att motionären känner sig djupt övertygad om, att det är en verkligt stor sak han fört fram, och han avgav ju förra året det högtidliga bragelöftet, att så länge han fanns kvar i riksdagen, skulle han förnya och strida för denna sin motion. Jag tror också, att han kommer att lägga i dagen en lika envis ordhällighet, som den i det stycket ryktbara hertiginnan av Guise, som 1554 lovade att icke ömsa linne, förrän hennes man erövrat Calais, och som höll sitt ord, ehuru det dröjde i fyra år.

Jag vill emellertid med anledning av motionärens starka klander av bevillningsutskottet, därför att utskottet, enligt herr Johanssons mening, »avrättat hans motion utan dom och rannsaking», först erinra honom om, att han såsom gammal nämndeman borde veta, att man för att få resning i ett mål skall föra fram nya och övertygande skäl, och det har motionären icke gjort.

Det är nu emellertid befolkningsspörsmålet, som likt en röd tråd går igenom hela motionen och motionärens yttrande nyss. Han säger, att den största medborgerliga skyldighet, som åligger varje till kropp och själ frisk och sund man och kvinna, är att i sin mån bidra till folkökningen. Det är dock, anser jag, att ställa den mänskliga tillvaron i nivå med de allra lägsta livsformerna, och någon annan mening är det väl med tillvaron än att blott föröka sig. Motionären anser, att huvudorsaken till att folk i allt för liten utsträckning gifter sig är en ohejdad njutningslystnad, och jag vill icke bestrida, att det finnes ungarlar, för vilka denna njutningslystnad varit en bidragande orsak då de icke velat gifta sig, men man kan väl icke påstå, att njutningslystnad varit orsaken till att åtskilliga ungmör, som med stor uppoffring försörja sina syskon eller gamla föräldrar, och ändock skulle drabbas av den föreslagna skatten, underlåtit att gifta sig. Vidare tror jag, att i åtskilliga fall, där hemgiften varit det primära, njutningslystnaden just utgjort det drivande motivet för ingående av giftermål. Man kan därför icke fastslå som ett axiom, att det bara är njutningslystnaden, som är orsaken till, att människor gå ogifta, och det påvisades ju i debatten föregående riksdag, att det rakt icke fanns möjlighet för alla ungmör att

bli gifta, därför att den manliga befolkningen icke räcker till, så att var och en kan få en man.

Motionären har emellertid, vid återupptagande av förslaget från ifjol, bibehållit jämväl principen att skatten skulle utgå progressivt efter stigande ålder. Det förvånar mig, att han icke efter den kritik, som förra året ägnades hans förslag i denna del, avstått härifrån, ty, såsom herr Sandler framhöll i fjol i fråga om de äldre damerna, skulle en sådan bestämmelse rent av kunna driva dem till självmord, och det är väl icke herr Johanssons mening att förfara så mot äldre stackars damer, som icke kunnat få en man. Motionären vill tydligen med den stigande skalan rent av tvinga folk att gifta sig, och det förvånar mig, alldenstund han är medlem av »*förbundet för medborgarfrihet*». Rätten att gifta sig eller att icke gifta sig borde väl åtminstone vara jämställd med rätten att ta sig en sup.

Jag har nu icke något hopp om att övertyga herr Johansson, att han är inne på en oriktig väg i fråga om detta skatteproblem, ty lika gärna kunde jag gå ut och sätta ryggen mot riksdagshuset för att försöka vältra det i Norrström. Utsikterna att lyckas äro lika stora. Jag hoppas emellertid, att kammaren trots vad herr Johansson anfört kommer att fatta samma beslut som förra året, och ber därför att, utan att längre vilja upptaga tiden, få vidhålla yrkandet om bifall till utskottets förslag.

Herr Johansson i Brånalt: Gent emot den siste ärade talaren skall jag be att få göra några erinringar. Han sade, att jag som gammal nämndeman borde veta, att villkoret för att ett mål skall kunna upptagas på nytt är att man förebragt nya skäl. Ja, ett av dessa skäl, som jag anser vara nytt, är att jag frångått en del av mitt förslag från i fjol på grund av den enligt mitt förmenande berättigade kritik, som utskottet då bestod motionen, nämligen ifråga om sättet, varpå skatten skulle påföras. Här föreligger sålunda fullgod grund för att begära resning i målet.

Nu har herr Jönsson här gjort gällande, att jag såsom medlem av förbundet för medborgarfrihet, och då jag vill ha frihet att taga mig en sup, också borde lämna andra samma frihet i både det ena och det andra hänseendet. Men observera, herr Jönsson, att vi, som äro vänner av medborgarfrihet, få underkasta oss skatt för att vara i åtnjutande av denna frihet, och därför anser jag, att även ungherrar och ungmör, som vilja ha frihet från fullgörandet av den största plikten böra även underkasta sig de skyldigheter i skatteväg, som äro behöfliga och nödvändiga för samhällets bestånd. Om dessa människor anse, att — för att tala med herr Lindhagen — vårt svenska folk har rätt och är värt att leva sitt fria och självständiga liv, böra de även anse det av mig antydda förhållandet som den största medborgarplikt. Att herr Jönsson hyser en annan åsikt kan ju hända, och det har han sin fulla frihet att göra. Nu kan det ju vara särskilt ömtåliga förhållanden, som den enskilda individen naturligtvis måste taga hänsyn till, då det gäller att välja civilstånd,

Ang. en särskild penning-skatt å ogifta personer m. fl
(Forts.)

Ang. en särskild penning-skatt å ogifta personer m. fl.
(Forts.)

och dem må var och en fästa avseende vid, i den mån de äro värda beaktande, men då böra också de, som förbli ogifta, på något sätt gottgöra sin uraktlåtenhet, och det kan ske därigenom att de erlægga en särskild penningskatt.

Det är alldeles säkert, att denna skatt kommer att i framtiden genomföras i det ena landet efter det andra. Jag är emellertid, såsom jag sagt i motionen, icke så förmäten, att jag tror, att det av mig framlagda förslaget är det enda rätta. Jag är en enkel bonde, som icke har förmåga, fast jag har vilja, att komma fram med det klokaste förslaget, men herrar bevillningsutskottsledamöter, som äro mera kloka och hemma i förhållandena, borde ha fullföljt den av mig framkastade tanken, helst som de i sitt utlåtande erkänna, att den innebär rättvisa, då nämligen en ensam person, som icke betungas av försörjningsskyldighet, besitter större skatteförmåga än en familjeförsörjare. De borde därför vidtagit sådana åtgärder i den angivna riktningen, som de med sina kloka huvuden ansett vara lämpliga.

Då herr Jönsson framhöll, att mitt förslag om progressiv beskattning efter ålder skulle föranleda självmord ibland många gamla kvinnor, vill jag häremot erinra, att kvinnorna icke hårdare än männen drabbas av den föreslagna skatten. Man finner av den senaste till hands varande statistiken, att i den ålder, då mannen och kvinnan äga de bästa förutsättningarna för att fullgöra sin medborgerliga skyldighet i här förevarande avseende, ha vi minst lika många män som kvinnor, ty just i åldern 25—30 år finns det över 1,000 flera män än kvinnor. Först när vi komma till 30-årsåldern, är dödsfallssiffran större för männen än kvinnorna. Om nu männen i rätt tid beaktat sin skyldighet, hade enligt mitt förmenande den anmärkningen helt och hållet förfallit, som herr Jönsson kom med beträffande det förhållande som han anser vara synnerligen olycksbringande. Men människan är alltid en människa, och ju längre hon lever desto mer förhärdad blir hon. Enligt denna tankegång anser jag, att den plikt, som ungarlarna skulle erlægga för sin uraktlåtenhet, man skulle kanske kunna säga trilskhets, bör höjas i proportion till åldern.

Orsakerna till det omnämnda av giftermålsstatistiken visade förhållandet, att i proportion till antalet invånare giftermålsfrekvensen minskas, äro många och jag kan nu icke gå in på dem. Men detta förhållande skulle säkert bli annorlunda, om ungarlarna på ett bättre sätt än många av dem nu göra fullgjorde sina skyldigheter i både det ena och det andra avseendet. Herr Jönsson i Revinge och många andra gamla ungarlar borde beakta Pauli gamla varning: Det är bättre gifta sig än att brinna.

Herr Nilsson i Bonarp: Herr talman, mina herrar! Jag hade verkligen icke tänkt yttra mig i förliggande fråga, men då den lett till en så vidlyftig debatt, som den nu pågående, anser jag det vara min skyldighet att också säga några ord. Som jag har äran tillhöra

bevillningsutskottet bär jag en del av ansvaret för det beslut, vartill utskottet kommit.

Den ärade motionären har själv i början av sitt första anförande uttalat önskvärldheten av att detta spörsmål behandlades mera allvarligt, än vad som enligt hans förmenande skedde förlidet år, då det var föremål för kammarens överläggning. Jag instämmer härvidlag med honom, men jag måste konstatera, att han själv gjort vad han kunnat för att neddraga det till löjets gräns. Sålunda bär han själv till huvudsaklig del skulden till, att diskussionen tagit sådana avvägar, som den i förevarande avseende har gjort.

Vad nu själva frågan beträffar, så är det ju två syften den ärade motionären vill nå. Det första och, såvitt jag fattat honom rätt, det förnämsta syftet är det, att han avser att vidtaga en åtgärd, som skulle leda till ökad nativitet. Det andra syftet det är av skattepolitisk art.

Beträffande nu den första delen av frågan, nativitetsproblemet, så veta ju vi alla, att detta spörsmål är av utomordentligt svårloft beskaffenhet. Vid överläggningen härom förlidet år erinrade en talare om, hurusom i Frankrike, där nativiteten är lägre än i något annat land, de skarpaste hjärnor förgäves ansträngt sig för att finna medel mot detta onda, och så kommer den ärade motionären och rekommenderar ett sådant medel, som det han här rekommenderar, och gör i sin egenskap av motionär gällande, att detta skulle leda till åsyftat resultat. När han emellertid något får reflektera på saken, så förefaller det dock, som om han tvivlade på sina egna ordinationer, ty när jag nu sitter och genomögnar vad den motionären yttrade i fjol, så kommer jag till en passus i hans anförande, där det bland annat heter: »Jag är icke så förmäten, att jag tror, att, om än den tanke jag framkastat i motionen bleve förverkligad, det avsedda syftet i någon nämnvärd grad därmed skulle ernås.» Detta är, när han talar om nativitetsproblemet. Hur kan då den ärade motionären finna skäl för att, så skarpt, som han nu har gjort, klandra bevillningsutskottet för att det icke har kunnat tillägna sig de läror, som han själv tycks tvivla på?

För min del tror jag, att om denna fråga över huvud taget kan lösas, så måste lösningen ligga på helt andra linjer, och jag vågar därtutinnan åberopa vad den förut åsyftade talaren, herr Jönsson, yttrade i fjol, nämligen att man kanske måste koncentrera sin uppmärksamhet på att söka vårda de barn, som komma till världen, och sörja för att de bästa möjliga hygieniska förhållanden främjas och genom åtgärder i den riktningen försöka se till, att de uppfostras till dugliga medborgare, sådana, som herr Johansson i Brånalt önskar och som vi alla önska skola växa upp inom Sveriges rike. Men sannerligen jag tror, att vägen till det målet går efter de linjer, som herr Johansson i denna motion anvisat.

Det var den ena sidan av saken. Gå vi sedan till den skattepolitiska delen av frågan, så är det ju, såsom vi alla veta, som något känna till vår nuvarande skattepolitik, på det sättet, att den går i en aldeles diametralt motsatt riktning till den av herr Johans-

Ang. en särskild penning-
skatt å ogifta
personer m. fl.
(Forts.)

son förordade. Man har försökt först fastställa en normalskattetyd, och sedan går man i den riktningen, att man beviljar skattelindring åt mindre bärkraftiga familjeförsörjare med ett större antal barn. På den vägen försöker man lindra och lätta för familjeförsörjare, och att detta också sker och leder till resultat, särskilt då det gäller den kommunala beskattningen, det är uppenbart för var och en. Ty beträffande denna skatt är det ju så, att det är en repartisering av ett visst belopp till fyllande av den kommunala budgeten, och i samma mån som man lättar för familjeförsörjare i svag ställning, i samma mån inträder automatiskt en höjning för icke familjeförsörjare, och då när man på en annan väg det syfte, som herr Johansson har velat vinna genom fastslående av den motsatta principen.

Med hänsyn till dessa omständigheter, kan jag icke finna annat än att bevillningsutskottets ståndpunkt till denna sak är välgrundad, och jag vågar, med åberopande av dels vad utskottet har anfört och dels vad jag nu haft äran anföra, yrka bifall till dess hemställan.

Härmed var överläggningen slutad. I överensstämmelse med de därunder gjorda yrkandena framställde herr talmannen propositioner först på bifall till utskottets hemställan samt vidare på avslag därå och bifall i stället till den i ämnet väckta motionen; och förklarade herr talmannen sig anse svaren hava utfallit med övervägande ja för den förra propositionen. Då votering emellertid begärdes av herr Johansson i Brånalt, blev nu uppsatt, justerad och anslagen en så lydande omröstningsproposition:

Den, som vill, att kammaren bifaller bevillningsutskottets hemställan i utskottets förevarande betänkande, nr 4, röstar

Ja;

Den, det ej vill, röstar

Nej.

Vinner Nej, har kammaren, med avslag å utskottets berörda hemställan, bifallit den i ämnet väckta motionen.

Voteringen utvisade 135 ja mot 13 nej; och hade kammaren alltså bifallit utskottets hemställan.

§ 6.

På hemställan av herr talmannen som meddelade, att om tiden för valen överläggning ägt rum med första kammarens talman, beslöt kammaren att lördagen den 26 innevarande februari företaga val av dels tjugufyra valmän för utseende av riksdagens justitieombudsman och hans efterträdare samt riksdagens militieombudsman och hans efterträdare, dels ock sex suppleanter för dessa valmän.

§ 7.

Till bordläggning anmäldes:

statsutskottets utlåtanden:

nr 12, i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående utgifter för kapitalökning i avseende å postverket;

nr 13, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fastställande av postverkets stat för driftkostnader år 1917;

nr 14, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående undersökning, i vad mån hos statens verk och myndigheter personer äro på ett stadigvarande sätt sysselsatta med städnings- och rengöringsarbete m. m.; och

nr 15, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om beredande av förbättrad ställning åt vissa å domsagornas kanslier anställda skrivbiträden;

bevillningsutskottets betänkande, nr 5, i anledning av väckta motioner med förslag till ändrad lydelse av 24 § 1 mom. förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt samt om ändring i vissa delar av förordningen angående bevilning av fast egendom samt av inkomst;

bankoutskottets utlåtanden:

nr 5, angående verkställd granskning av riksbankens styrelse och förvaltning; och

nr 6, angående verkställd granskning av riksgäldskontorets styrelse och förvaltning;

andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtanden:

nr 1, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för ordnande och framtida förvaring av kommunala arkivalier;

nr 2, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående åtgärder för vård och tillsyn åt ännu kvarvarande milstolpar;

nr 3, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ändring i villkoren för inträde vid under offentlig kontroll stående seminarium för anställning såsom lärare vid småskola och mindre folkskola eller såsom biträdande lärare vid folkskola; och

nr 4, i anledning av väckt motion om skrivelse till Kungl. Maj:t angående församlingarnas frihet att under viss tid efter införandet av ny kyrkobibel vid gudstjänst använda den äldre bibelöversättningen; samt

andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande, nr 1, i anledning av dels herrar Euréns och Åkerlindhs motion, nr 125, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående rätt för vissa kommunala förtroendemän att i tjänsteärenden begagna tjänstefrimärken och tjänstebrevkort, och dels herrar Olaussons m. fl. motion, nr 122, om skrivelse till Kungl. Maj:t om rätt för hushållningssällskap att använda tjänstefrimärken och tjänstebrevkort.

§ 8.

Justerades protokollsutdrag.

§ 9.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades:

herr		under 2 dagar	fr. o. m. den	21 febr.,
»	<i>Ekman</i>			
»	<i>Ericsson</i> i Arboga	» 4	»	» 21 »
»	<i>Andersson</i> i Höckerum	» 3	»	» 24 »
»	<i>Sjöberg</i>	» 4	»	» 21 »
»	<i>Carlsson</i> i Solberga	» 3	»	» 22 »
»	<i>Olsson</i> i Rödningberg	» 7	»	» 21 »
»	<i>Persson</i> i Västervik	» 7	»	» 21 » och
»	<i>Bengtsson</i> i Kullen	» 5	»	» 22 » .

Härefter åtskildes kammarens ledamöter kl. 3,53 e. m.

In fidem
Per Cronwall.